

EERSTE HULP bij PRIKACCIDENTEN

**Brancheloket
Apotheken**

één loket voor gezond werken in de apotheek

PRIKACCIDENTEN

Net als chirurgen, verpleegkundigen en tandartsen lopen apothekemedewerkers kans op prikaccidenten. Bijvoorbeeld tijdens het afnemen van bloedtesten, het geven van instructie over prikpenen en het inzamelen en transporteren van naaldencontainers. Prikaccidenten is een verzamelnaam voor prik-, spat-, snij-, en bijtongevallen met het risico op besmetting met de bloedoverdraagbare virussen hepatitis B, hepatitis C en hiv (het virus dat aids veroorzaakt). Hoe hoog dat risico is, hangt af van het virus en andere factoren.

RISICO'S OP BESMETTING

- Het hepatitis B-virus is van de drie virussen het makkelijkst overdraagbaar. Het veroorzaakt een leverontsteking waarbij de kans bestaat dat de besmette persoon het virus bij zich houdt, dus drager wordt. Bij contact met bloed dat besmet is met het hepatitis B-virus is de kans op besmetting groot: 30 tot 40%. Vaccinatie tegen hepatitis B is mogelijk en biedt langdurige bescherming.
- Hepatitis C, veroorzaakt door het hepatitis C-virus, is een relatief zeldzame vorm van leverontsteking. Die komt wel veel voor bij hemofiliepatiënten en spuitende drugsgebruikers (70%). Acute hepatitis C gaat bij 80% van de patiënten over in een chronische vorm en op termijn kunnen levercirrose (leververvetting) en leverkanker ontstaan. Bij contact met bloed dat besmet is met het hepatitis C-virus is de kans op besmetting 5%. Vaccinatie tegen hepatitis C is niet mogelijk.

- Hiv is een virus dat de eigen afweer verzwakt. Iemand die besmet is met het hiv-virus (hiv-positief of seropositief) wordt op den duur bevattelijk voor infecties. Met het uitbreken van die infecties spreekt men van aids. Iemand die hiv-positief is, heeft antistoffen in het bloed die met een hiv-test zijn aan te tonen. Bij contact met bloed dat besmet is met hiv is de kans op besmetting 0,3%. Vaccinatie tegen hiv is niet mogelijk.

Apothekersassistent:

"Ik pakte een plastic zakje met oude medicijnen aan van de cliënt en voelde een prik in mijn hand. Tussen de doosjes met medicijnen bleken enkele insulienaalden en bloedlancetjes te zitten."

Bezorger:

"Ik neem volle naaldencontainers mee terug naar de apotheek. De container was omgevallen in mijn auto en het deksel was eraf gegaan. Ik heb ze heel voorzichtig opgepakt maar er prikte er toch een in mijn hand!"

**Prik-, snij-,
bijt- of spat-
accident?**

- 1 Wond goed laten bloeden
(uitknijpen) en spoelen met water**
- 2 Wond desinfecteren**
- 3 Altijd PrikPunt bellen**

0800 77 454 63

**24 uur per dag, 7 dagen per week,
365 dagen per jaar bereikbaar**

365 KeurCompany

EERSTE HULP DOOR PRIKPUNT

Apotheken die aangesloten zijn bij het Brancheloket Apotheken, kunnen sinds 2008 bij een prikaccident gebruikmaken van PrikPunt van 365/KeurCompany. PrikPunt is een telefonisch advies- en meldpunt dat dag en nacht bereikbaar is voor behandeladvies bij een prikaccident. Het wordt bemenst door verpleegkundigen, die indien nodig een arts-microbioloog of andere deskundige consulteren.

PrikPunt beoordeelt het risico op besmetting met bloedoverdraagbare ziekten en deelt deze in in drie risicoklassen:

- Geen risico = geen risico op overdracht van hepatitis B, hepatitis C en/of hiv
Laag risico = risico op overdracht hepatitis B is aanwezig, maar niet op hepatitis C en/of hiv
- Hoog risico = risico op overdracht van hepatitis B, hepatitis C en/of hiv is aanwezig
- Bij laag en hoog risico zorgt PrikPunt ervoor dat direct wordt gestart met vaccineren tegen hepatitis B.

REGISTRATIE

PrikPunt registreert het aantal meldingen door apotheken:

- In 2008 waren er 23 meldingen: 21 laag risico en 2 geen risico
- In 2009 waren er 28 meldingen: 22 laag risico en 6 geen risico
- In 2010 waren er 38 meldingen: 1 hoog risico, 36 laag risico en 1 geen risico

Van de melders bleek 85% niet preventief gevaccineerd te zijn tegen hepatitis B. Het gevolg was dat bij 74 melders acuut gestart moest worden met vaccineren.

PREVENTIEVE VACCINATIE

Preventief vaccineren tegen hepatitis B biedt voordelen voor werknemers en werkgevers:

- Werknemers zijn bij een prikaccident beschermd tegen het grootste risico: het risico op een hepatitis B-besmetting.
- Werkgevers voldoen aan de Arboret; deze verplicht werkgevers een vaccin aan te bieden aan personeel dat blootstaat aan het risico op besmetting met biologische agentia.

Huishoudelijke hulp:

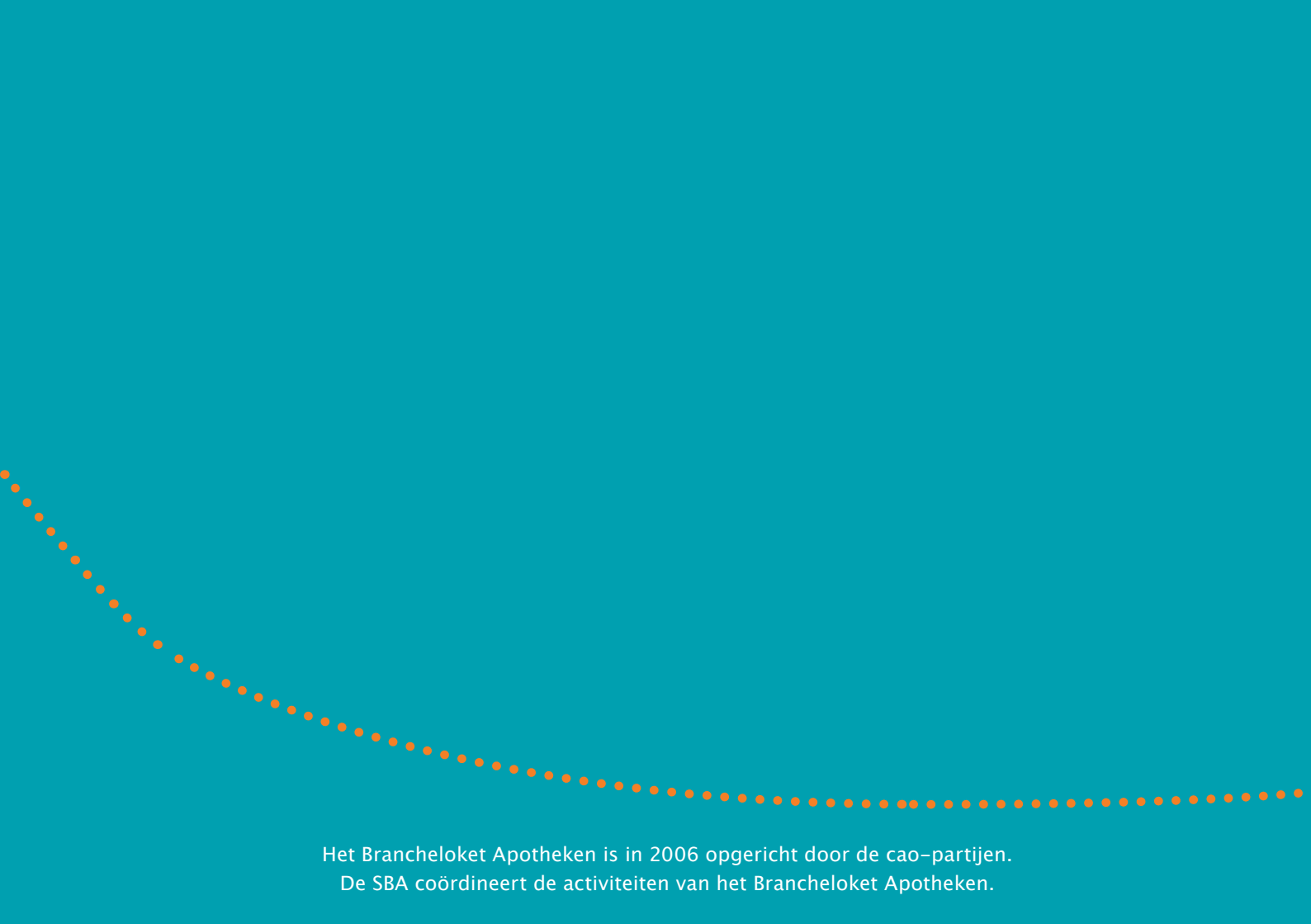
"Tijdens het dweilen zag ik iets wits onder de kast dat steeds weggrolde. Omdat ik het met de mop niet onder de kast uit kon krijgen, wilde ik het pakken en toen zat er één naald in mijn vinger."

WETTELIJK KADER BESCHERMING TEGEN BIOLOGISCHE AGENTIA

Voor personeel dat blootstaat aan het risico van besmetting geldt een wettelijke regeling: in de Arbowet gelden specifiek de aanwijzingen omtrent de zogenaamde 'Biologische Agentia'. In artikel 4.91 lid 6 van het Arbeidsomstandighedenbesluit staat: "Voor zover mogelijk worden aan iedere werknemer die nog niet immuun is voor de biologische agentia waaraan hij is of waarschijnlijk zal worden blootgesteld, doeltreffende vaccins ter beschikking gesteld."

Dat wil zeggen dat het aanbieden door een werkgever van een vaccin verplicht is, het accepteren door een werknemer echter niet. De werkgever mag echter wel de voorwaarde van vaccinatie stellen als dat professioneel gezien noodzakelijk is. Dit vloeit ook voort uit het aanbieden van goed hulpverlenerschap: men wordt als hulpverlener niet geacht patiënten/ cliënten/slachtoffers te besmetten als men dat redelijkerwijs had kunnen voorkomen. Als men als werkgever voor dit standpunt kiest, zou men dat echter bij aannahme al duidelijk moeten maken (als grond voor mogelijke weigering).

Het Brancheloket Apotheken is in 2006 opgericht door de cao-partijen.
De SBA coördineert de activiteiten van het Brancheloket Apotheken.